

Beleidsregel bescherming en velling van houtopstanden 2019

Het college van burgemeester en wethouders verklaart hiermee de onderstaande beleidsregel van toepassing voor het gemeentelijk grondgebied:

Aanleiding

Gemeente Beesel vindt een gezonde, groene leefomgeving belangrijk. Bomen maken hier een essentieel onderdeel van uit. In deze Beleidsregel beoordelingskader omgevingsvergunningsaanvraag houtopstanden wordt aangegeven hoe het bevoegd gezag aanvragen voor omgevingsvergunningen voor het vellen van houtopstanden eenduidige beleidsregel voor waardevolle bomen verwoerd, waarmee de beschermwaardige bomen in de gemeente goed worden beschermd. De op grond van de Bomenverordening 2019 specifiek beschermde houtopstanden zijn opgenomen op **Lijst Beschermde houtopstanden**.

Algemene uitgangspunten:

1. De waardevolle beschermwaardige houtopstanden worden opgenomen op de “Lijst Beschermde houtopstanden waardevolle bomen van de gemeente Beesel”. Deze houtopstanden in de gemeente krijgen daarmee de noodzakelijke bescherming. Er zijn verschillende categorieën waardoor een houtopstand op de Lijst Beschermde houtopstanden kan komen. In de Beleidsregel worden criteria voor deze categorieën genoemd. Een kapvergunning omgevingsvergunning voor velling wordt alleen verleend als er sprake is van niet duurzaam te herstellen schade, ziekte gevaar of zware maatschappelijke belangen.
2. Voor het kappen vellen van de overige particuliere bomen is geen omgevingsvergunning noodzakelijk. De gemeente vindt het belangrijk dat de regeldruk voor bewoners afneemt en vindt ook dat bewoners zelf kunnen bepalen hoe hun privé-leefomgeving er uit moet zien.
3. Omdat we vinden dat de gemeentelijke bomen houtopstanden van iedereen zijn, blijft voor het vellen van gemeentelijke houtopstanden een omgevingsvergunning noodzakelijk als de boom een stamdiameter heeft van 40 cm of meer, op een hoogte van 100 cm boven maaiveld. Hierbij geldt een ‘nee, tenzij principe’, wat betekent dat een omgevingsvergunning voor velling wordt verleend bij onaanvaardbare overlast, beheertechnische aspecten, niet duurzaam te herstellen schade of maatschappelijke belangen.
4. De Bomenverordening geldt binnen en buiten de grenzen bebouwde kom, zoals die al waren bepaald binnen de Boswet. Door het overgangsrecht van de Wet natuurbescherming geldt deze komgrens ook onder de Wet natuurbescherming. Deze bebouwde komgrenzen zijn bepaald door de gemeenteraad Beesel en sluiten aan bij de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente. Deze grenzen voldoen nog steeds, waardoor ze nu niet opnieuw vastgesteld hoeven te worden. Buiten de grenzen bebouwde kom als bedoeld in artikel 4.1 onder a Wet natuurbescherming is de gemeente bevoegd gezag geldt het velverbod van de Bomenverordening binnen tuinen en erven, en bij houtopstanden die staan in zelfstandige eenheden kleiner dan 10 are, en of in rijen bomen houtopstanden tot 20 bomen. Wordt buiten deze categorieën geveld, dan geldt daarvoor de meld- en herplantplicht van artikel 4.2 en 4.3 Wnb. De provincie Limburg is in die gevallen het bevoegd gezag.

LIJST BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Drie Categorieën

Op de Lijst beschermde Houtopstanden staan drie categorieën beschermwaardige houtopstanden.

Monumentale houtopstanden

Dit betreffen de houtopstanden die volgens de criteria van de Bomenstichting in het Landelijk Register Monumentale bomen zouden kunnen komen of vergelijkbare houtopstanden. De criteria zijn:

1. De houtopstand moet een minimale leeftijd van 80 jaar hebben.
2. De houtopstand dient voldoende gezond te zijn en een levensverwachting te hebben van minimaal 10 jaar.
3. De houtopstand moet verder voldoen aan één van de volgende criteria:
 - is beeldbepalend voor de omgeving;
 - is cultuurhistorisch waardevol: standplaats is een belangrijk plek in de (lokale) geschiedenis;
 - is dendrologisch waardevol: zeldzame soort of variëteit;
 - is natuurwetenschappelijk of ecologisch waardevol: is het een moederboom, herbergt de boom bijzondere planten en/of dieren;
 - heeft zeldzaamheidswaarde: omvang, hoogte, ouderdom of anderszins opvallend in provinciaal of landelijk perspectief.

Waardevolle houtopstanden

Dit betreffen houtopstanden die voldoen aan een van de volgende punten:

- De groeirimte boven- en ondergronds is voldoende om de houtopstand tot volwassenheid uit te laten groeien en het perspectief 80 jaar te kunnen worden.
- De houtopstand heeft een sociale en/of symbolische functie.
- De houtopstand draagt bij aan de klimaatadaptatie van de omgeving.

Gemeentelijke structuur

- Dit zijn de op de lijst Beschermde houtopstanden vermelde structuur en zijn aangegeven op de kaart kaart "Bomenstructuur gemeente Beesel". Onder deze structuur valt ook de bomenstructuur zoals die is opgenomen in het door het college vastgestelde Bomenbeleidsplan 2013.

Actualisering Lijst Beschermde houtopstanden

1. De Lijst Beschermde houtopstanden kan na eerste vaststelling eenmalig na 1 jaar worden herzien en kan vervolgens een keer in de 5 jaar door het college worden herzien. De verbetering na een jaar is bedoeld om de inventarisatie van de Beschermde houtopstanden zo volledig mogelijk te maken geactualiseerd.
2. Bij een actualisatie worden de volgende stappen doorlopen:
 - a. van alle houtopstanden op de Lijst Beschermde houtopstanden wordt bekeken of zij nog aanwezig zijn;
 - b. Houtopstanden die bij de vorige beoordeling niet op de Lijst werden geplaatst, maar wel kans hebben om op de Lijst geplaatst te worden, worden opnieuw beoordeeld;
 - c. Houtopstanden die door burgers zijn opgegeven als Beschermde houtopstand, worden beoordeeld;
 - d. Na deze beoordeling worden eigenaren van deze nieuwe Beschermde houtopstanden aangeschreven. De uiteindelijke Lijst Beschermde houtopstanden wordt daarna vastgesteld door het college.

Bezwaar maken opname Lijst Beschermde houtopstanden

Als belanghebbenden bezwaar maken tegen de opname van een houtopstand op de Lijst Beschermde houtopstanden, kunnen zij hun bezwaar indienen bij de gemeente Beesel. Vervolgens worden belanghebbenden gehoord door bezwarencommissie. Het College beoordeelt uiteindelijk het bezwaar.

VELAANVRAAG

Beoordeling aanvraag omgevingsvergunning velling Lijst Beschermden houtopstanden (artikel 3 en 4 Bomenverordening 2019)

Voor het vellen van Beschermden houtopstanden moet altijd een omgevingsvergunning aangevraagd worden. Deze omgevingsvergunning zal alleen op grond van de criteria zoals genoemd in de Bomenverordening worden geweigerd of worden afgegeven.

Wanneer een zwaarwegend maatschappelijk belang aanwezig is of instandhouding van de houtopstand niet langer verantwoord is ter voorkoming van letsel en schade kan een omgevingsvergunning worden verleend. Dit geldt alleen wanneer alternatieven uitputtend zijn onderzocht. Onderstaand wordt de toepassing van deze criteria nader toegelicht.

Zwaarwegende maatschappelijke belang

Het college kan in geval van zwaarwegende maatschappelijke belang besluiten de vergunning te verlenen. Het belang van de gemeenschap weegt hierbij zwaarder dan het belang van de houtopstand. Gedacht kan worden aan een ontwikkeling die van belang is op gemeentelijk of bovengemeentelijk niveau.

Algemeen maatschappelijk belang

Het college kan in geval van algemeen maatschappelijke belang besluiten de vergunning te verlenen om een boom uit de gemeentelijke structuur te vellen. Het belang van de gemeenschap weegt hierbij zwaarder dan het belang van de houtopstand. Gedacht kan worden aan een ontwikkeling die van belang is op straat-, buurt of wijkniveau, zoals de vervanging van het riool in een woonstraat.

Veiligheid

Wanneer een beschermden houtopstand een onveilige situatie veroorzaakt, moet allereerst de volgende vraag worden gesteld: zorgt de houtopstand voor een gevaarlijke situatie of is er sprake van een calamiteit? Een gevaarlijke situatie is een situatie waarbij de veiligheid van omwonenden en passanten in het gedrang komt of kan gaan komen. In deze situaties is het altijd noodzakelijk een bomdeskundige nader onderzoek te laten doen of de onveilige situatie wel door de houtopstand wordt veroorzaakt. Afhankelijk van de uitkomsten uit het onderzoek worden maatregelen getroffen. Allereerst wordt geprobeerd het gevaar op te heffen door uitvoering van extra (onderhoud)maatregelen zoals snoei of verbetering van ondergrondse ruimte. Wanneer deze maatregelen geen duurzame oplossing bieden is velling de laatste optie.

Calamiteit

Levensbedreigende situaties of situaties waarbij ongevallen kunnen ontstaan, waarbij directe velling noodzakelijk is om de veiligheid van omwonenden en/of passanten te waarborgen. In deze gevallen kan gemeente ook een noodkap uitvoeren. Een voorbeelden van calamiteiten zijn blikseminslag; stormschade; instabiliteit door bouwwerkzaamheden e.d.

Schade

Wanneer een beschermden houtopstand ernstige (onherstelbare) schade aanricht aan bijvoorbeeld gebouwen, kabels en leidingen en infrastructuur kan dit in enkele gevallen een reden zijn voor verlening van een vergunning voor velling. Bij elke aanvraag die terug te herleiden is naar een schadegeval dient allereerst te worden onderzocht of de schade daadwerkelijk is veroorzaakt door de waardevolle houtopstand.

Voorbeelden van schadegevallen: Ingroei van wortels in funderingen, waardoor scheuren of verzakkingen ontstaan. Wanneer maatregelen als wortelsnoei en de toepassing van wortelschermen geen duurzame oplossing zijn of wanneer meer schade wordt aangericht aan houtopstand en/of gebouw is het verwijderen van de houtopstand een laatste optie.

Vitaliteit en ziekten

Plantenziekten kunnen in enkele gevallen leiden een reden zijn voor verlening van een vergunning voor velling, mede uit oogpunt van veiligheid. Als een boomdeskundige oordeelt dat de leeftijdsverwachting van een beschermde houtopstand minder dan 5 jaar is, is dit reden voor velling.

Ook bij besmettelijke ziekten is het vaak verplicht een aangetaste houtopstand te verwijderen om verdere besmetting te voorkomen. Bij elke aanvraag die te herleiden is naar een plantenziekte is het noodzakelijk dat een boomdeskundige vast stelt of er sprake is van een ziekte die het noodzakelijk maakt een vergunning te verlenen. Voorbeelden van ziekten kunnen zijn: iepziekte, watermerkziekte (in wilgen).

Beheer en onderhoud boomstructuren

Het beheer en onderhoud van bomen langs wegen is van groot belang om onveilige situaties als gevolg van uitwaaiende takken of het opdrukken van verharding te voorkomen. Dit beheer is op de eerste plaats gericht op het snoeien van bomen, zodat deze goed uit kunnen groeien. Wanneer dit niet door snoei bereikt kan worden, is een dunning noodzakelijk. Hierbij worden bomen verwijderd, zodat de resterende bomen goed uit kunnen groeien. Een boomdeskundige beoordeelt of deze dunning noodzakelijk is en hoe deze moet plaatsvinden. Wanneer uit deze beoordeling blijkt dat velling van bomen vanuit beheer en onderhoud nodig is om uitgroei van een gezonde, veilige structuur te realiseren, verleent de gemeente een vergunning.

Herinrichting bij gemeentelijke structuur

Bij herinrichtingen van de openbare ruimte wordt beoordeeld of bestaande houtopstanden binnen de boomstructuur in de nieuwe situatie ingepast kunnen worden. Indien dit niet zo blijkt te zijn, dan dient er naar gestreefd te worden een nieuwe boomstructuur aan te brengen. Bij herinrichting betreft het vaak de gehele buitenruimte, waarbij meerdere vakdisciplines zijn betrokken. Op ambtelijk niveau wordt een integrale afweging gemaakt, waarbij als eerste uitgangspunt het behoud van de bomen als structuurdrager is. Als dit niet mogelijk is, wordt gezocht naar een alternatief.

Verboden zone

Het is ook mogelijk een vergunning te verlenen voor vellen als de boom zich in de verboden zone bevindt (artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek).

Beoordeling overige gemeentelijke houtopstanden (die niet op de Lijst Beschermden houtopstanden zijn opgenomen) (artikel 5 en 6)

Voor de overige gemeentelijke bomen die een grotere stamdiameter hebben dan 40 cm (gemeten op 1 m hoogte boven maaiveld) geldt dat eveneens een omgevingsvergunning voor velling nodig is (artikel 5 Bomenverordening). De afwegingen voor de velling zijn echter minder zwaar als dat de bomen op de Lijst Beschermden houtopstandenlijst hadden gestaan.

Deze bomen kunnen naast de hier bovenstaande redenen ook worden geveld bij overlast (onrechtmatige hinder) die de bomen kunnen veroorzaken. Van dergelijke overlast is sprake als er 10 punten of meer worden gescoord volgens onderstaande tabel:

Bij schaduwwerking:		
	Boom aan de noordoost- of noordwestzijde van de woning	1
	Boom aan de noordzijde van de woning.	2
	Boom aan de westzijde- of oostzijde van de woning.	2
	Boom aan de zuidwest- zuidoostzijde van de woning	3
	Boom aan de zuidzijde van de woning	4
Tav de standplaats		
	De kroon van de boom komt tot 10 meter van de woning	0
	De kroon komt tot 5 – 10 meter van de woning	1
	De kroon komt tot 0 – 5 meter van de woning.	2
	De kroon reikt tot aan de woning.	3
	De kroon komt tegen de woning of reikt over de woning.	10
Overige aantoonbare overlast, waarbij de aanvrager aannemelijk dient te maken dat de overlast wordt veroorzaakt door de boom.		
	Plaagdieren, vruchten-/bladval, vogelpoep e.d.	1
	Veel wortelgroei in tuin	2
	vermindering van opbrengst oogst/schaduwwerking	3
	Zonwering bij zonnepanelen	3
	Vocht en schimmelvorming bij gebouwen	5
	Aantasting fundering door wortelgroei.	10

Beoordeling verzoeken tot velling vergunningsvrije gemeentelijke bomen

De gemeente krijgt veel verzoeken binnen om houtopstanden te vellen wegens overlast. Als bomen een kleinere stamdiameter doorsnede hebben dan 40 cm (gemeten op 1 m hoogte boven maaiveld) is voor die bomen geen omgevingsvergunning voor velling als bedoeld in artikel 3 of 5 Bomenverordening nodig. Toch vindt de gemeente ook deze houtopstanden waardevol en we willen deze bomen niet zomaar vellen. We wegen de belangen zorgvuldig af en als leidraad gebruiken we bovenstaande tabel om de overlast op onrechtmatigheid te beoordelen.

BEKENDMAKING EN COMMUNICATIE

Indien de gemeente de velaanvraag heeft beoordeeld en een omgevingsvergunning heeft afgegeven, publiceert zij dit via de gebruikelijke kanalen. Binnen de bezwaartermijn kunnen belanghebbenden bezwaar maken tegen deze beslissing. Bij de voorgenomen velling van niet vergunningplichtige houtopstanden, zal afhankelijk van de situatie en de aanwezigheid van belanghebbenden worden gecommuniceerd.

INWERKINGTREDING

De beleidsregel treedt in werking met ingang van de inwerkingtreding van de bomenverordening Beesel 2019. Met ingang van deze datum ligt het besluit ook ter inzage bij de afdeling Grondgebied en de klantenbalie in het gemeentehuis.

Reuver, 11 februari 2019

Burgemeester en wethouders van Beesel,

drs. E.H.J. Janssen
secretaris

dr. P. Dassen-Housen,
burgemeester